

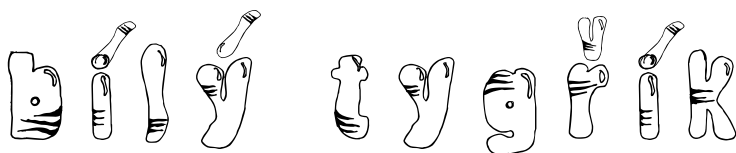
RICHARD SOBOTKA

bírá



tygřík

RICHARD SOBOTKA



Příběh chlapce, který se musí vyrovnat
s agresivními nástrahami současné doby.

2014

ZÁR

© Richard Sobotka, 2014

Graphic art © Dušan Žárský, 2014

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena či šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Richard Sobotka
BÍLÝ TYGRÍK

Sazba a obálka: Dušan Žárský

Vydání první – elektronické

Vydal Dušan Žárský – ŽÁR, info@zar.cz

v roce 2014

ISBN 978-80-86725-31-4

*Za rukopis knihy Bílý tygřík
udělilo Nakladatelství Albatros Richardu Sobotkovi
Zvláštní cenu poroty Literární soutěže 2009*

Blondáček připomínal malého tygra. Bílého tygříka. Číhal na okamžik, kdy skočit, zmocnit se všeho, co svět nabízí. Celého světa. Jen v sobě najít dost odvahy. Ještě nikdy se to nikomu nepodařilo. Jemu třeba ano. Možná. Jednou snad...

Hic panoval hrozný. Slunce se ještě nepřekulilo přes zenit a město už mělo rozpálené ulice do neskutečné výhně.

Kluk seděl na obrubníku, oči nechával zavřené. Na krátkou chvíli si připadal jako v nebi. Nic zvláštního. Nahoře v paneláku přes ulici obyčejný byt dva plus jedna, stěny dávno potřebovaly obnovit nátěr. Na podlaze prodřený tepich. Rámy oken s oloupaným lakem. Lustr s jednou baňkou rozbitou a druhou nesvítící. Světlo zajišťovala náhradní holá žárovka, zašroubovaná v objímce a připojená dvěma dráty. Takhle to vypadá v nebi? Asi tak. Měl tam své domů. Co víc si přát?

Lokty se opíral o kolena, dlaněmi podpíral bradu.

Naproti přes ulici stál u pankejtů otřískaný plechový skříňák. Dva hrubí chlapi z něho v tom horku vynášeli nábytek. Skříňky a židle, pohovku, rádio, televizi a další cetky stěhovali do činžáku, postaveného ze zaprášených panelů, zaplňovali tím haraburdím dva plus jedna. Všechno stavěli na místa, jak to tam ještě před nějakým časem původně bylo.

Kousek stranou stála Andrejka. Vedle ní Juras. Ruku jí nechával položenou kolem ramen a trochu ji přitahoval k sobě, jako by o ni nechtěl znovu přijít.

„Nemůžeš s něčím pomoci?“ křikla Andrejka na kluka.

„Jen ho nech být,“ pohládl ji Juras po vlasech. „Jsou to jen drobnosti, s tím si tihle rafani poradí.“

Z rafanů crčel pot, tiše pyskovali.

V kabině ořískané dodávky seděl za volantem strejda Karel. Už kolikátý rok si jako důchodce přivydělával coby příležitostný stěhovák. Převážel z místa na místo gauč, skříňku, cihly, knížky, písek, cement, co kdo potřeboval. Měl svou speditérskou službu víc pro radost, než pro zisk. Také mu bylo horko. Nakonec z rozpálené kabiny přece vypadl, přešel ulici, sedl vedle kluka na pankejt.

„Přijdeš na oběd Vašíku?“

„Dnes asi ne.“

„Bětka připravila borůvkové knedlíky.“

Kluk poškul rameny.

„Jak to vidím, určitě nebudete mít kvůli stěhování doma nic navařeno.“

„To nevádí.“

Juras s Andrejkou pořád stáli na protějším chodníku, připomínali zamilovaný pár.

Takhle si je kluk pamatoval z dřívějšíka. Ještě než začala Andrejka turistovat, jak říkal táta Juras. Čas od času se na pár dnů vypařila a nikdo nevěděl kam, ale pokaždé se vrátila. Její prozatím poslední výlet trval celý měsíc, zmizela i s autem a s větší částí nábytku. A Juras krucifixoval, že také s větší částí peněz, vlastně s celým, beztak neustále značně pohublým kontem. Jurasovo auto zůstalo v ulici před domem, ale co to bylo platné, jen výjimečně nebyla nádrž suchá.

Teď je Andrejka zpátky. Zase budou všichni pohromadě. Nemůže být nic lepšího. Jako by se klukovi podařilo vydrápat až do nebe.

„Kdyby ses s tím obědem třeba rozmyslel,“ řekl strejda Karel. „Nemusel bych tu horu borůvkových knedlíků spořádat sám. A teta Bětko by měla radost.“

Kluk se ani nehnul. Mhouřil oči do slunečního sršení, paprsky posouvaly barvy do červené a žluté.

Ti dva naproti přes ulici pořád jako zamilovaní pubertáci. I hubák chvílemi mlaskl. Klukovi rodiče, máma a táta, trochu neskuteční. Když jim někdy byl dva plus jedna těsný, porafali se, nebo když měli návštěvu, nechávali kluka přespát v kuchyňce na úzké rohové lavici. Kluk už si zvykl, trochu pokroucený, aby se tam vešel celý, dávat pozor, aby nespadl, už se vycvičil. Až jednou doroste, osamostatní se a bude mít vlastní byt, možná si ani nebude pořizovat normální postel, pořád bude spát na úzké rohové lavici, potažené červenou koženkou.

Kolikrát oba dospělé nenáviděl, když se hádali, vyčítali, vyhrožovali mordem, ale pokaždé byl rád, že se po pauzách odloučení opět všichni ve dva plus jedna sešli. S mámou pokaždé jako by zároveň odešlo kus domova. A naposledy, jako by s ní odešlo úplně všechno, a nejen to, co najatí chlapi stačili pozvynášet na korbu rozhrkaného nákladáku. Jenom ta úzká rohová lavice v kuchyňce zůstala, jinak by kluk musel spát na zemi, jako to dělají psi. Táta Juras se v poloprázdném dva plus jedna moc nezdržoval, buď trampoval po šantánech, nebo po hosteskách.

Ted' budou všichni zase spolu.

Kluk se cítil být šťastný, jako by právě vkročil z poslední příčky dlouhého žebříku do samotného nebe. Neměl nikoho dalšího na celém světě, jenom ty dva. Strejda Karel a teta Bětko byli taková nouzová pojistka pro všechny pří-

pady, rezervní útočiště. Chovali se ke klukovi hezky. Strejda Karel byl srandista, teta Bětko skvěle vařila, ale to se nepočítá.

Za kamaráda měl jednou kluk psa. Pouliční směska. Pes se k němu přidal a už se kluka nepustil, asi byl také sám, na krok se od kluka nehnul. Andrejka prskala jako divoká kočka, žádného psa v bytě nechce, Juras soptil, ale kluk se kamaráda vzdát nemínil. Po nějakém čase pes zmizel, ztratil se, nikdo nevěděl kam, možná se zatoulal, nebo ho něco přejelo. Už se nevrátil.

Kluk znal všechny psy v širokém okolí. Ale toho, který se teď před ním najednou objevil, špinavě světlá srst, ohánka rozhoupaná na znamení přátelství, podvraták nepřehledné rasy, toho kluk ještě neznal. Hleděli si navzájem do očí a jako by odhadovali, jestli by mohli spolu kamarádit.

„To bude nějaký tulák a samotář,“ mínil strejda Karel.

Pes si ho nevšímal, pořád hleděl jen na kluka.

Tou dobou už byli chlapi s vynáškou nábytku do dva plus jedna hotovi. Juras se s nimi chvíli dohadoval, pak vytáhl peněženku a oba vyplatil. Mazali rovnou k nejbližší hospodě.

„Také se hnu,“ zvedl se strejda Karel. Minul psa, zavíral dveře dodávky. Juras s ním chvíli o čemsi hovořil, pak se Karel nasoukal za volant do rozpálené kabiny a vzápětí oblak šedého kouře z výfuku zamlžil scénu.

„To si u té rozhrkané kraksny nemůže nechat seštelovat motor, sakra?“ ucpávala si Andrejka nos. „Kolik vzal?“

„Nic, dyť je to brácha,“ ujistil ji Juras a obhlížel sálající oblohu. „I tak... Za to, na co nás přišel tenhle tvůj poslední experiment, jsme se mohli měsíc válet na Kanárách.“

„Kdyby jsme měli to, co jsi za těch pár dnů, co jsem tady nebyla, prolil hrdlem a prošustroval s děvkama, mohli jsme si dopřát cestu kolem světa,“ odpověděla Andrejka. Pak křikla na kluka: „Tak pojď konečně domů!“

Juras s Andrejkou, pořád se zamilovaně drželi kolem pasu, odcházeli do dva plus jedna.

Kluk a pes si pořád ještě hleděli do očí. Ještě chvíli a kluk by psa pohladil, stvrdil přátelství a připoutal psa ještě víc k sobě.

Právě v tu chvíli projížděl ulicí kropící vůz a nebral na ty dva ohled. Když sprška pominula, byl pes pryč.

Kluk se otřepal a pomalu kráčel přes ulici za dospělými do dva plus jedna.

Šel domů.

Vědět tak, proč vlastně vítr fouká a proč voda teče, proč všechno padá k zemi, ale hvězdy drží na obloze a nespadnou, leda některá, vědět proč je tráva zelená a kopretina kvete bíle, proč se v matematice učíme, že jedna a jedna jsou dvě, když jsou ve skutečnosti tři. Proč moucha dokáže přistát na stropě hlavou dolů. Proč přichází déšť a proč voda zpívá, když skáče z kamene na kámen. Kam se ztrácejí věci. A kolik váží myšlenka. Proč lidé bydlí v chatrčích a přitom stavějí paláce ve kterých nikdo nebydlí. Proč je v létě horko a v zimě mráz. Kde se bere čas, odkud plyne a kam. Vědět tak všechno, dostat veškerou moudrost světa do hlavy. To asi nejde, asi opravdu ne.

Ručičky nástěnných hodin už pořádně ukously dalšího dne, když se konečně táta Juras vyklubal z postele.

„Ahoj, kluku!“

Váčky pod očima, zmuchlané pyžamo, jednou rukou se škrábe v rozkroku, druhou v rozježených pačesech na hlavě, které už místy začínají prokvétat šedí. Potácel se k hajzlíku, tam bude dobře další půl hodiny dospávat.

Včera byli s mámou v Café Paris, oslavit návrat do společné domácnosti, a trochu to natáhli.

Splachovadlo spustilo vodopád. Táta pořád napůl v mrákotách zabloudil do kuchyně, propátrával skřínky a poličky.

„Tak co, kluku?“

„Co by? Je to dobrý!“

Rodina je zase pohromadě, co může být lepšího! S tím spaním tedy nic moc, protože jeden díl rohové lavice se při

tom stěhování kamsi ztratil, právě ten zatočený, takže na spaní místa moc nebylo.

„Nastěhuješ se do obýváku na gauč.“

Tam je sice spaní přímo nebeské, ale zase pořád běží televize. A pokud přijde návštěva, dá se spát akorát ve vaně. Také s určitým rizikem. Jako při jednom mejdanu. „Hi hi hi hi,“ přivolávala rozkurážená návštěvnice s načepýřeným kukučem početnou společnost do koupelny, ať všichni vidí, kde se kluk uhnízdil. „A já se v tom hicu chtěla trochu sprchnout!“ To už vážně raději spát v koutku kuchyně na podlaze, jako to dělají psi.

Kluk vůbec netušil, jak tohle vyřeší. Zřejmě i v nebi bývají problémy. Netrápil se tím. Důležité je, že nebe je, že vůbec existuje.

„Heleď, co pro tebe mám.“

Juras couvl k věšáku v předsíni, zalovil v kapse saka, položil na stůl mobilní telefon.

Vzhled nic moc, kluk už viděl lepší. Ve třídě jsou mobily s vestavěnou em pé trojkou, s rádiem a foťákem. Hlavně že je. Kluk byl snad poslední ve třídě bez mobilu. Už se mu nebudou posmívat: „Co kdybych si s tebou chtěla dát rande, nebo ti sdělit, že s tebou očekávám dítě?“

Bezradný Juras otáčel mobil do všech stran.

„Však na to přijdeš, jak ten krámeček funguje.“

„Jasně.“

Kluk nechá mobil ležet během vyučování na lavici, aby každý viděl. Už si nebude připadat, jako by mu chyběla ruka, nebo noha.

„Jsi rád, kluku?“

„Jasně!“

Kdo by nebyl?

Máma, pořád ještě napůl slepá spánkem, hrabala se přes obývací na hajzlík. Když si odbyla rituál s poklimbáváním na míse a když se konečně ozvalo spláchnutí, vpotácela se do kuchyně. Co do vzhledu na tom nebyla o mnoho líp, než táta, až na tu růžovou noční košili.

„Jak ses vyspala, Andrejko?“

„Alespoň teď dej na chvíli pokoj,“ odmítla malé polaskání. „K jídlu nemáme nic? Zapomněli jsme včera nakoupit, sakra.“

Pak si všimla kluka.

„Ty dnes nejdeš do školy?“

Škola měla toho dne zpoždění. Totiž neměla, ale začínala biografem a na nějaký debilní film kluk zvědavý nebyl, přijde až na desátou, rovnou do vyučování.

„Takže co s načatým večerem?“ nemohla se máma Andrejka pořád dostat do své kůže.

Táta Juras objevil v chladničce za prázdnými krabicemi poslední dva lahváče piva. Otevřel, postavil na stůl.

„Bohovský nápad, Juras,“ chválila ho Andrejka. „Čím se kdo pokazí, tím se má také napravit.“

Sáhla do tajné skrýše, o které, jak si myslela, věděla jenom ona, vylovila poloprázdnou láhev konzumního rumu, nalila každému pořádnou dávku do sklenic od hořčice.

Tedy kromě kluka.

Klukovi to nevadilo, to bylo v pořádku, takto to totiž v tomto domácím nebi chodilo odnepaměti.

Pořád se kluka to nebe drželo, až měl pocit, že jde o setrvalý stav. Najednou si byl jistý, že ví, jak to v nebi vypadá. Není pravda, že je nebe plné křídlatých andělů, nadnášených na vlnách nebeské hudby. Nebe je docela obyčejné: nakřivo pověšený obraz, nevyčištěné boty, utržený knoflík. Plno obyčejných věcí. Je to zvláštní, že právě tohle dělá nebe rájem. Může být vůbec v nebi ještě i ráj? Nebo je snad nebe v ráji? Jednou si kluk v místním chrámu prohlížel nástěnné kresby, oltářní obraz a stropní malby. Všechny znázorňovaly nebe. Na všech důstojné pohyby a vážné tváře, ale žádná radost. Až mu připadalo, že tohle přece nemůže být to pravé nebe. Žádná legrace, ani drobné radosti. Pozemské nebe je určitě lepší, mnohem lepší.

„Bednář k tabuli. Václav Bednář... Copak neslyšíš? Ty ještě dospáváš?“

Matikářka Maruška, alias Panenka, už nestála před černou tabulí, na které byla bílou křídou napsána dlouhá rovnice, ale u lavice zasněného kluka.

Třída se bavila. Co ti mohli vědět o místech, kterými se kluk v té chvíli toulal?

„Tak půjdeš konečně k tabuli, nebo tě mám o to poprosit písemně?“

Pozornost celé třídy se soustředila na kluka.

Obávaná matikářka Maruška byla pro ně málo zajímavá. Málokdy s ní bývala legrace. Krom toho obvykle přicházela do třídy v dlouhých kalhotách. Nikdy si neoblékala sukni kratší, než deset centimetrů nad kolena, nenosila průhledné halenky, žádné ohnivé melíry či afro účesy. Takže jedinou

plusovou věcí byla její krása. Sice krásná, ale nedostupná. Otrlí kluci, co už měli nějaké zkušenosti, jí proto říkali Panenka.

S rovnicí na tabuli nedokázal hnout nikdo ze třídy. Teď zvědavě čekali, jak se s tou bíle vypsanou obludou popasuje kluk.

„Do toho, Bednář!“

Povzbuzovat začala celá třída, tleskat, chechtat se.

Rovnice určitě patřila do výuky na střední škole. Matikářka Maruška, zvaná Panenka, si prostě chtěla ověřit, jak hodně toho své žáky za poslední rok v počtech naučila.

„Nezkusíš to?“

Kluk se vlastně nikdy doma neučil, nebylo kde, nebylo kdy a vlastně nebyl ani důvod. Co vyslechl během vyučování zůstalo mu natrvalo vyryté v paměti. Učebnice měl na konci školního roku jako nové, listy nezohýbané, nepošpiněné, nepotrhané, nepočmárané.

Když se kluk postavil na stupínek, třída ztichla. Křída hladce klouzala po černé tabuli, jen chvílemi protivně skřípala.

„A tohle je co?“ píchla matikářka Maruška, zvaná Panenka, ukazovákem levé ruky, kde se jí na prsteníčku žlutil zlatý kroužek věrnosti, do jednoho místa v závěru řešení rovnice.

Kluk bez zaváhání smazal cifru a napsal na její místo jinou, pouhé přehlédnutí.

„Výborně!“

Třída bzučela jako úl, nějaká rovnice a její řešení už nikoho nezajímala.

„Kam půjdeš po prázdninách?“ zeptala se matikářka Maruška, alias Panenka.

„Někam do učení.“

„Pořád se ještě můžeš přihlásit na gymnázium.“

Kluk pokrčil rameny. Nebe určitě může existovat i bez gymnázia.

Cestou od tabule vyklouzla z jedné lavice noha, srazila kluka k zemi.

„Dívej se na cestu blbe!“

„Hnusný šprte!“

„O přestávce dostaneš přes držku, s tím počítej.“

Zazvonilo.

Matikářka Maruška, alias Panenka, ani nestačila dát pokyn, že mohou žáci lavice opustit, všichni se naráz tlačili s řevem ve dveřích, proskakovali do chodby, spěchali ven na školní dvůr a k houštině za nedaleké hřiště, dát si tam čouda.

Mimo kluka už jen Majka Černická zůstala sedět ve své lavici, také nekouřila.